

Hallituksen esitys Eduskunnalle helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen 18 artiklan muutoksen hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen 18 artiklan muutoksen.

Pilaantuvien elintarvikkeiden sisämaakuljetuksia käsittelevä Euroopan talouskomission työryhmä on 9 päivänä helmikuuta 1998 ehdottanut muutoksia ATP-sopimuksen 18 artiklaan. Sopimusmuutos tekee mahdolliseksi sen, että sopimusmuutosten vastustamisaikoja ja hyväksytyjen muutosten voimaantuloaikoja lyhennetään Sopimusmuutoksella tehdään mahdolliseksi sopimuksen liitteiden muutokset, jollei vähintään kolme sopimuspuolta ole muutosta vastustanut. So-

pimuksen 18 artiklan muuttaminen ehdotetulla tavalla merkitsee sitä, että Suomi voi tulla sidotuksi sopimuksen liitteen muutokseen vastoin nimenomaisesti ilmaista tahtoaan.

Suomi on ATP-sopimuksen 18 artiklan 2 b) kohdan mukaisesti ilmoittanut 17 päivänä elokuuta 1998, että hyväksymiselle välttämättömiä ehtoja ei ole Suomessa vielä täytetty. Muut sopimuspuolet eivät ole vastustaneet muutosta. Muutos katsotaan hyväksytyksi sen jälkeen kun Suomi on ilmoittanut hyväksymisestään tai viimeistään yhdeksän kuukauden kuluttua viimeisestä vastustamispäivästä, eli 26 päivänä toukokuuta 1999.

YLEISPERUSTELUT

1. ATP-sopimuksen voimassaolevan 18 artiklan sisältö

Suomi on 15 päivänä toukokuuta 1980 liittynyt helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevaan sopimukseen (jäljempänä ATP-sopimus, SopS 48/1981). Sopimus tuli voimaan 15 päivänä toukokuuta 1981.

Sopimuksen 18 artiklassa määrätään sopimusta tai sen liitteitä muutettaessa noudatettavasta menettelystä.

ATP-sopimuksen voimassaolevan 18 artiklan 2 kohdan mukaan jokainen sopimuspuoli voi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun YK:n pääsihteeri on toimittanut muutosehdotuksen tiedoksi, ilmoittaa pääsihteerille joko

2 a) kohdan mukaisesti vastustavansa ehdotettua muutosta tai 2 b) kohdan mukaisesti ilmoittaa, että vaikka se aikoo hyväksyä ehdotuksen, tällaiselle hyväksymiselle välttämättömiä ehtoja ei ole vielä täytetty. Jos ehdotettua muutosta vastaan esitetään vastalause, muutos katsotaan hylätyksi, eikä sillä ole mitään vaikutusta.

18 artiklan 5 kohdan mukaisesti, ellei ehdotettuun muutokseen ole esitetty 18 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaista vastalauseetta, muutos katsotaan hyväksytyksi tietyn, artiklassa tarkemmin määritellyn ajanjakson kuluessa.

18 artiklan 6 kohdan mukaan jokainen hyväksytyksi katsottu muutos tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin se katsottiin hyväksytyksi.

2. ATP-sopimuksen 18 artiklaan ehdotetut muutokset

Pilaantuvien elintarvikkeiden sisämaakuljetuksia käsittelevä Euroopan talouskomission (ECE) työryhmä (Working Party on the Transport of Perishable Foodstuffs of the Inland Transport Committee) on 9 päivänä helmikuuta 1998 ehdottanut muutoksia ATP-sopimuksen 18 artiklaan. Suomesta työryhmän työskentelyyn on osallistunut elintarvikeviraston ja maatalouden tutkimuskeskuksen edustaja. YK:n pääsihteeri on toimittanut ehdotetut muutokset sopimuspuolten tietoon 26 päivänä helmikuuta 1998 päivätyllä ilmoituksella C.N.57.1998.TREATIES-2. Ehdotetuilla muutoksilla lyhennettäisiin niitä määräaikoja, joiden kuluessa ATP-sopimukseen ehdotettuja muutoksia voidaan vastustaa, ja nopeutettaisiin hyväksytyjen muutosten voimaantuloa. Lisäksi ehdotuksen mukaan sopimuksen liitteen muutos voi tulla voimaan, jollei vähintään kolme sopimuspuolta sitä määräajassa vastusta.

3. Asian valmistelu

Ulkoasiainministeriö on pyytänyt ja saanut lausunnon ehdotetuista muutoksista oikeusministeriöltä, kauppaja teollisuusministeriöltä, elintarvikevirastolta sekä maatalouden tutkimuskeskuksesta. Kauppaja teollisuusministeriöllä ei ole ollut huomautettavaa muutosehdotukseen. Maatalouden tutkimuskeskus ja elintarvikevirasto ovat pitäneet muutoksia hyväksyttävänä. Oikeusministeriö katsoo, että sopimuksen muutos on ristiriidassa Suomen täysivaltaisuutta ja tasavallan presidentille ja eduskunnalle kuuluvaa sopimuskentekovaltaa koskevien hallitusmuodon 1 ja 33 §:n kanssa.

Suomi on ilmoittanut 17 päivänä elokuuta 1998, että vaikka se aikoo hyväksyä muutosehdotuksen, tällaiselle hyväksymiselle välttämättömiä ehtoja ei ole vielä täytetty Suomessa. Ennen yhdeksän kuukauden määräajan loppumista 26 päivänä toukokuuta 1999 Suomi voi sopimuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti vielä myös vastustaa ehdotettua sopimusmuutosta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. ATP-sopimuksen 18 artiklaan ehdotetut muutokset

Sopimuksen 18 artiklan 2 kohdassa ehdotetaan lyhennettäväksi sitä määräaika, jonka kuluessa valtion olisi ilmoitettava aikomuksensa hyväksyä muutosehdotus, siinä tapauksessa, ettei hyväksymiselle välttämättömiä edellytyksiä ole vielä täytetty kyseisessä maassa. Tässä tapauksessa määräaika lyhennettäisiin kolmeksi kuukaudeksi.

3 kohdassa ehdotetaan lyhennettäväksi sitä määräaika, jonka kuluessa sopimuspuoli voi vielä ilmoittaa vastustavansa sopimusmuutosta silloin, kun sopimuspuoli on ilmoittanut aikomuksestaan hyväksyä muutos myöhemmin.

4 kohdassa ehdotetaan muutettavaksi vastalauseen esittämisen seurauksia siten, että yhden sopimuspuolen esittämä vastalause riittäisi hylkäämään sellaisen muutosehdotuksen, jolla muutettaisiin sopimuksen I-IV luvun määräyksiä. Sopimuksen liitteiden muutosten osalta tarvittaisiin vähintään kolme

vastalauseita, jotta muutos katsottaisiin hylätyksi. Mikäli liitteen muutosta vastustaisi vähemmän kuin kolme sopimuspuolta, muutos katsottaisiin hyväksytyksi.

5 kohdassa määrättäisiin siitä, milloin sopimuksen tai sen liitteen muutos katsottaisiin hyväksytyksi. Tarkoituksena olisi jättää vanhan 18 artiklan 5 a) ja 5 b) kohdat sellaisenaan voimaan. Tällöin 5 kohdan ja 2 b) sekä 3 kohtien määräajat eroavaisivat toisistaan. Vaikka 18 artiklan 5 a) ja 5 b) kohdat jäävät nyt muuttamattomiksi, ne pitäisi tulevaisuudessa muuttaa sisäisen ristiriitaisuuden poistamiseksi.

6 kohdassa olisi tarkoitus lyhentää hyväksytyjen muutosten voimaantuloa siten, että muutokset tulisivat voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona ne on katsottu hyväksytyiksi.

2. Voimaantulo

ATP-sopimuksen 18 artiklaan ehdotettu sopimuksen muutos tulee voimaan kuuden

kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin se katsotaan hyväksytyksi. Sopimuksen muutos katsotaan hyväksytyksi joko silloin, kun Suomi ilmoittaa sopimuksen tallettajalle Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille hyväksyvänsä ehdotetun muutoksen, tai viimeistään yhdeksän kuukauden kuluttua alkuperäisen kuuden kuukauden ajanjakson päättymisestä. Muutos tulee siis voimaan viimeistään 26 päivänä marraskuuta 1999 eli 15 kuukauden kuluttua 26 päivästä elokuuta 1998.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja säätämisyjärjestys

ATP-sopimuksen 18 artiklaan ehdotettu muutos on merkityksellinen Suomen täysivaltaisuutta ja sopimuskorvausta koskevien perustuslainsäädännön kannalta. Ehdotuksen mukaan sopimuksen liitteiden muutokset tulisivat vastaisuudessa voimaan, jollei vähintään kolme sopimuspuolta vastusta sitä. Nykyisin yhden sopimuspuolen vastalause riittää estämään sopimuksen liitteeseen ehdotetun muutoksen hyväksymisen ja voimaantulon. Sopimuksen 18 artiklan muuttaminen nyt ehdotetulla tavalla merkitsisi

sitä, että Suomi voisi tulla sidotuksi uuteen kansainväliseen velvoitteeseen vastoin nimenomaisesti ilmaistua tahtoaan.

Sopimuksen muutos on ristiriidassa Suomen täysivaltaisuutta sekä tasavallan presidentille ja eduskunnalle kuuluvaa sopimuskorvausta koskevien hallitusmuodon 1 ja 33 §:n kanssa. Tämän vuoksi sopimusmuutoksen voimaansaattamislaki on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 1 momentissa tarkoitettussa järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Euroopan talouskomission 9 päivänä helmikuuta 1998 helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan yleissopimuksen 18 artiklaan ehdotetun muutoksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Samalla annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus

Laki

helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan yleissopimuksen 18 artiklaan tehtyjen muutosten voimaantulosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 1 momentissa määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §

Helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen (SopS 48/1981) 18 artiklaan päivänä kuuta 199 tehty muutok-

set ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

(Suomennos)

ATP-sopimuksen 18 artiklaan ehdotetut muutokset

1. (ei muutoksia)
 2. Jokainen sopimuspuoli voi siitä päivästä lähtien, jona pääsihteeri toimittaa muutosehdotuksen tiedoksi, ilmoittaa pääsihteerille:

a) kuuden kuukauden kuluessa, että se vastustaa ehdotettua muutosta; tai

b) kolmen kuukauden kuluessa, että vaikka se aikoo hyväksyä ehdotuksen, tällaiselle hyväksymiselle välttämättömiä ehtoja ei vielä ole täytetty kyseisessä maassa.

3. Jos sopimuspuoli lähettää pääsihteerille tämän artiklan 2 b) kohdan mukaisen ilmoituksen, se voi, ellei se ole ilmoittanut pääsihteerille hyväksymisestään, ilmoittaa vastustavansa ehdotettua muutosta kuuden kuukauden kuluessa alkuperäistä ilmoitusta koskevan kolmen kuukauden ajanjakson päättymisestä.

4. Jos ehdotettua I-IV luvun artiklojen muutosta vastaan esitetään vastalause tämän artiklan 2 ja 3 kohdan määräysten mukaisesti, muutos katsotaan hylätyksi eikä sillä ole mitään vaikutusta.

Jos sopimuksen liitteitä koskevaan muutosluonnokseen tämän artiklan 2 ja 3 kohdan määräysten mukaisesti esitettyjen vastalauseiden määrä on kolme tai enemmän, muutos katsotaan hylätyksi eikä sillä ole mitään vaikutusta.

5. Jos ehdotettuun I-IV luvun artikloja koskevaan muutokseen ei ole esitetty vastalauseita tämän artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti tai jos sopimuksen liitteitä koskevaan muutosluonnokseen tämän artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti esitettyjen vastalauseiden määrä on vähemmän kuin kolme, muutos katsotaan hyväksytyksi seuraavana päivänä:

Proposed amendments to article 18 of ATP

1. (unchanged).

"2. As from the date on which the proposed amendment is communicated by the Secretary-General, any Contracting Party may inform the Secretary-General:

(a) within a period of six months, that it has an objection to the amendment proposed, or

(b) in a period of three months that, although it intends to accept the proposal, the conditions necessary for such acceptance are not yet fulfilled in its country.

3. If a Contracting Party sends the Secretary-General a communication as provided for in paragraph 2 (b) of this article, it may, so long as it has not notified the Secretary-General of its acceptance, submit an objection to the proposed amendment within a period of six months following the expiry of the period of three months prescribed in respect of the initial communication.

4. If an objection to the proposed amendment to the articles of chapters I to IV is stated in accordance with the terms of paragraphs 2 and 3 of this article, the amendment shall be deemed not to have been accepted and shall be of no effect.

If the number of objections stated to the draft amendment concerning the annexes to the text in accordance with the terms of paragraphs 2 and 3 of this article is three or more, the amendment shall be deemed not to have been accepted and shall be of no effect.

5. If no objection to the proposed amendment concerning the articles of chapters I to IV has been stated in accordance with paragraphs 2 and 3 of this article or if the number of objections stated to the draft amendment concerning the annexes to the text in accordance with paragraphs 2 and 3 of this article is less than three, the amendment

6. Jokainen hyväksytyksi katsottu muutos tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona se on katsottu hyväksytyksi.

7. (ei muutoksia)

8. (ei muutoksia)

shall be deemed to have been accepted on the following date:

6. Any amendment deemed to be accepted shall enter into force three months after the date on which it was deemed to be accepted."

7. (unchanged).

8. (unchanged).